

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

TOY HENRY DE FORCE

|| Ο ΣΙΜΟΣ, Ο ΚΟΥΤΣΟΣ... ||

I

Τόνομά του ήταν Σίμος Μαρτέν. Μά, έπειδη όταν ήταν μικρός ήρχε σπάσει τό πόδι των και είχε μείνει κοντόσις, τοις είχαν κοίλήσει το παραποτέν «Ο Κούτσαβλος» που τού έμεινε από τότε.

Ο Σίμος ήταν ένα καλό και γενναίο παιδί, έργατικό, ανυπτόκουσαν δο και άφετά, αν όχι πολύ, συνιτιθητικό. Ήταν μπρούδης νάγκη κάνει φιλενόδεις τον τά ώμοφροτέρα κροτίδα του καθώριο του, διότι τάλεψενε μόνος του από ντροπή για τό σπασμένο του πόδι. Δεν παραπονόταν ώστοσο γι' αιτό και δινας έβλεπε τούς φίλους του να γορεύουν στά πανηγύρια, κρατάντας τις κοτελές απ' τή μεσή της κυττάζει χωρίς καμιά ζήσια για, με τή μορολάτινη φιλοσοφία του χωρίατη, έλεγε μένος του σηρδόν είδημα :

— Μπά... Καλά κάνουν και χρειάζονται τά παιδιά!

«Ηλέθ δινος μά μέρος ποϊ ο φτωχός ο Σίμος ξνοιώνει να τον τομπάνη τίνη καρδιά αιδα βαθεία πίσσα. Επειδή ήταν πειά ή καρός του νά πάν στρατιώτης, παροντάστηκε στήν ίγεινοντας έπιπτηρη για νά τον έστασην. Εκεί, αμέρη τόν Εγδυμαν και είδαν, οι γιατροί τού ήταν :

— Ανίκανος δι' έπιπεροιαν. Θλάσσιοι τοι δεξιοί ποδες...

— Κρήμα, είτε ένας στρατηγός πού παρακολούθησε τήν έξτασιν. Ή γινόταν ένις ώραίς στρατιώτης.

Ο Σίμος τάτε γλύπτοντος άνιψεις από τους ψύλους νεοσυλλέκτους ποι τόν κυττάζαν ορμονιάν, υπήνθης χωρίς νά λιγιά σέ κανένα και ξεκίνησε μόνος για νά γιρίση στό χωρί του, περίλιπτος μέχρι θανάτου...

Όταν έφτασε στό αγρόκτημα ποι δυώλενε, τράβηξε, χωρίς νά μήληση σέ κανένα, και μήπει στό σταύλο, δινος κομποταν. Έκει σωράστηκε, αντικένος καθώς ήταν, στό κρεβάτι της έκλαψε. Έκλαψε πικρά ως τα χωρίματα...

II

Τόν αύλο χρόνο, ο Σίμος ξεισι δούλια στήν Κοινωνέα, στό κτήμα τού μάρτυρα Βενίδιστου, τού πάλαιοντον γανοκτήμου τού τάπου. Εάτσασε σ' αιτό τό βράδην τόν Άγιον Πάντων, με τά φούρνα του δεμένα σ' ένα μπρύ ποδ

τόν κρυπτόδεις κάτω από τη μασχαλή του, άγολονθόντας τό νέο του άφεντη.

— Ε. Σανθούλη! φώναζε ο τελευταίος μόλις μπήκαν στήν άγρουσια, βάλε στό πρατέζ ένα πάτο παρατάνω... Καθώς βλέπεις, έφερε κ' ένα κωνούγρο έργατη...

— Μπά, δί Σίμος είνα ; είτε ή νέα χομογελάντας.

— Μάλιστα, δεσποινής Μαριέττα, τής άπαντης τότε-δί νέος. Καί είμα στίς διαταγές σου...

‘Η Μαριέττα, πού ο πατέρας της τή φωνάζε Σανθούλη, ήταν μια φρήλη και ψωματική ποτέλα, με διάρραν και τρανταρινήλεντο πρόσωπο που τό πλωσινών απέδναν χρονιά μαλλιά. Μέν' απ' τά κόκκινα χειλή της, που ήταν πάντοτε έπονα νά γελασουν, σερχόμενα τά ώματά της, που ήταν κανονικά δόντια, άσηνην παργαρατάσσου. Τά μάτια της ήταν γαλανά σαν τον άνοιξι απικού ουρανόν και ή αμφοτία τών γραμμών τού σοματός της τήν ήταν νά ποιάζη με την Λιρροδίτη. ‘Οι’ αιτό της τά χαρίσματα ήταν τό φρούτο Σίμο νά την έφευτειθή τρελλή από την πρότι μέρα καθιλάζε...

III

Δεν ζριστήστε νά περιφούτες καρός για νά καταλάβετε η Μαριέττα ή Σανθούλη, τή φρέλη που είχε μάψει στήν καρδιά τού διατυπωμένο νέον. Ήταν πολύ ποκετά και γι' αιτό έκανε δι. Η παρόδη για νά τον σπινούσησε τά μακάδ. Τού ήταν γίλια δύο περγαπούσει και τοις έφραγε ματιές πού άλλοτε ήσαν μύρες κι' άλλοτε πετούσαν έποις φλόγες, μέστε διατυπωμένους πονταρά, γειτογέλιδες πειά, έπλαστη ένα σωρό ωματά θειές για το μέλλον. Φανταζόμαντα μάλιστα τήν ώμα πού ήλιγχωντε, ματά τό γάρο τους, από τήν έπειλησία, πασμένος απ' τό μαράσσο με την Μαριέττα, η δύοια γέρνοντας τό κεφάλη της πρός το δικό τού, διό τού γειθόλι : Φιλότε με, Σί-

‘Η Σανθούλη βρισκόταν στό ποτάμι κ' έπλενε

μο... Σ' άγαπω !...»

Γιατί τάχα νά μή γινούν τά τραγάματα ήταν ;... Μήποτε έπειδη ήταν κοντόσις ;... Μά μή γνωστά διαν παντρεύεται, πρέπει απ' ταύτη πρότα τίς φρέτες τής καρδιάς τού υδρός της. Κι' δεσι γι' αιτό δί Σίμος ξεχώρεις απ' μόνο τού πλλούς σ' ελά. Είχε άκομα και τό κτηματάκια του, καθώς και μια μικρή περιονιά που δε τον άγνων οι γονείς του... Δεν ήσαν λίγα πράγματα αυτά... Κι' εξ αίλου ο πατέρας τής Μαριέττας δεν ήμερενε καμιά δικαιολογία στό γάμο αιτό, ματι τόν διαγένετος και τόν είχε σάν σ' ελά. Τόν τελευταίο παρό μάλιστα από άπλο έργατη το πού ήταν στήν άφη, τόν είχε κάνει

επιστάτη τῆς δουλειᾶς του...

"Ολ' αέτα συνλογιζόταν ό Σίμος κ' ή έλπιδες τῆς εὐτυχίας φούτων για μέσα στήν καρδιά του...

Χωρὶς νά διστάσει λοιδόρια καθόλου, δημολόγησε μιά μέρα τὸ αἰσθημά του στὸν ἀφέντη καὶ τὸν ζητησε τὸ χέρι τῆς κόρης του. Λύτος τοῦδωσας ἀμέσως τὸ χέρι καὶ πήγε καὶ εἰδεῖν για νά μαλήσῃ τῆς κόρης του, η δοτία ἐκείνη την σφα δρισκόταν στὸ ποτάμι κ' ξέπλενε.

"Ἐπερεπε βέβαια, σάν καλὸς πατέρας νά πάρῃ καὶ τὴ συγκατάθεσι της για νά νά την παντρέψῃ.

"Ο Σίμος, τρέμοντας δὲλτόλιρος ἀπὸ ἀγωνία, τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ μασκόν κ' ἔπειτα κρύψτη πῶν μὲ ἄποτον φράστη. Τὸν εἶδε νά πληστά τὴν κόρη τὸν καὶ νά τῆς μιλᾶν μὲ σηγανή φωνή, ἐνώ συγχρόνως ἀπήνθυνε κάθι τόσο μὲ δινατή φωνή διάφορες παμπιθησαί στὶς γινανταί τοῦ δούλευν γύρω.

"Η ταραχὴ τὸν Σίμονα ήταν νάρη, ὅπετε δὲν μπόρεσε πεινά νά κρατηθῇ καὶ πλησιασε ἀκόμα περισσότερο στὸ μέρος ποὺ μιλοῦσε τὸ πατέρας κ' η κόρη. Μα τὴν ίδια στιγμή ἀποτελεῖται η Μαριέττα νά ξεστάζει καὶ δινατό γέλοι, τοῦ δοτού ποὺ ἀστείνει τὸν πήγαν κ' ἔπειτα σὰν ἀνάλυτο μολέβι στὴν καρδιά τοῦ φτωχοῦ νέου.

Τὴν ἄποινα μάλιστα νά λέγη:

— Νά τὸν παντερτῷ πει τὸ σπασμένο τον πόδι; ... "Α, υχ! ... ἔκατο φορές όχι! ... Δὲν τὸν θέλω! ...

"Ἀκούγοντάς την νά κρατεῖται, δὲ Σίμος λίγο ἔλευσε νά σωρασθῇ κάποιο. Κάθησε σὲ μιὰ πέτρα σαν καμένος κ' ἔμεινε ἔκει ψρές δὲλτόλιρος, κλαίγοντας τὴ δυστυχία του.

"Οταν τέλος ἐπεσε τὸ βράδυ, γύψισε στὴν ἄγονικα. Μηχανικά πήγε κ' ἔρεισε στὸ τραπέζι. "Ήταν τόσο ἀπρόγενος, τόσο βιθύρωμένος στὴ ψύχη του, ὃπετε δὲν πρόσθεισε οὔτε τὴ θλιψιέν την ἐκφραστοῦ του, οὔτε τὴν ἀγορείαν ματείαν ποὺ του ἐρώγειε η Μαριέττα, η δοτία ηδέτε νά τὴν λατρεύῃ χωρὶς ἀπὸ νά την ἐμποδίζῃ ν' ἀγαπατῇ ἑναντίον του, γιατὶ ἀπότος, ἔνας ἀνάτηγος, εἰχε τολμήσει νά τὴν ζητήσῃ τὸ χέρι.

— Κατάλιμα, κινο Βενέδικτε, είπε στὸν ἀρένην τον μετὰ τὸ φαγητό. Άς μη γίνη τειν λόγος γι' ἀπὸ ποὺ σᾶς είτα... Ελν' ἀλήθεια πῶς ἔναντα πάχηση την νά σεχάσου τόσο είμαι κοντούς...

Καὶ πράγματι, ἀπὸ τότε δὲν ἔγινε πεινά λόγος γι' απὸ τὸ ζητήμα.

"Ο Σίμος ξαναρχίσει τὴ δουλειά του δοτού καὶ ποὺ, μὲ τὴν ίδια ἐγγατικότητα, μονάχα ποὺ μά ψηλή δουλειά τῶρα τὸ πόδισμό του. Μά οὔτε τὸν πατέρα, οὔτε τὴν κόρη ἐνόχλησε πεινά. 'Εξ ἄλλου, διτερ' ἀπὸ τοφεὶς μήνες, η Μαριέττα παντερτεῖται μὲ τὸ Σύλβιαν, ξεστήσῃ τοῦ ζητήματος τοῦ δάσους τὸ δάσος μὲ τὴν ίδια ἀγορία. Θάμπταν τὸ ἔχθρος; Θάμπταν στὸ καρό;

I V

Στὸ μεταξὸν κρήπιδεύτηκε ὁ πόλεμος τοῦ 1870. Οι Γερμανοί είχαν εισβάει στὴ Γαλλία.

"Ο 'Αη-Γιώργης ήταν ἀνάστατος, γιατὶ οἱ Πρώσοι, ποὺ είχαν καταλάβει καύλας, τὰ γειτονικὰ χωριά, πλησιάσαν. Ἐξατοφέρει τὰ βλέμμάτα τους πρὸς τὸ δόρυ τοῦ δάσους, ἀπὸ δόπον περιμέναν νά φαντι ὁ ἔχθρος... Η Μαριέττα κόπτει τὸ δάσος μὲ τὴν ίδια ἀγορία. Θάμπταν τὸ ἔχθρος; Θάμπταν στὸ καρό;

"Ολ' οι γεροὶ κ' ὑγρεῖς ἄντες θρισκόντουσαν κιόλας στὸ μέτωπο, ὁ Σύλβιαν, ὁ συζεγός της Μαριέττας, ποὺ ἤταν περιστερές ἀπὸ ὅλους τους ἄλλους φιλοπόλεμους, είχε κατοφθούσει νά σεφνήγῃ ἀπὸ τὴν γενική ἐπιστράτειαν. 'Ετοι, μὲ τὸ λόγια μόνο κ' ἐκ τὸν σάφαλος, πιοφούσε νά ἐκδηλώσῃ τώρα όλο τὸ πολεμικό του μένος. Μολατάντα η Μαριέττα φοβούταν, 'Αν ἔφτανε τὸ ἔχθρος, τι θά γινοντουσαν; Ο ἄντρας της ήταν μετεργάτης, φαντασμένος, καπτούτος καὶ κακού. Μέσα στὸ λίγο διάστημα ποὺ ἤταν παντερτεῖται, είχε κάνει τὴν γενικά του διατυπωμένην. Κ' η Μαριέττα, κοντά στὶς ἄλλες δυστυχίες, είχε μετανοούσει τώρα, πικρά, γιατὶ περιφρόνησε τόσο σκληρού τον τιμο καὶ γίνοντο Σύλιο.

"Ο Σύλβιαν, βλέποντας πάνοι οἱ γεροὶ τὸν στραβωτάταν γιατὶ, ἀπότο νά πάρῃ πολεμησην μὲ τοὺς ἄλλους, καθόταν ἥποντος στὸ καρό, ἀποφάσισε νά κάνη μιὰ ἀνδραγαθία, για νά εξαναγκάσῃ τὸ καρό νά τὸν ἀνατρέψῃ ήρωα. Ήπρωτούσιον ἔναντι τοῦ πατέρας τοῦ, πικρά, γιατὶ περιφρόνησε τόσο σκληρού τον τιμο καὶ γίνοντο Σύλιο.

Σὲ λίγη διό Ούλαναν, πρόσποτος τῆς Γερμανικῆς ἐμποροθερικῆς, ποδάλιαν ἀπὸ πέρα, 'Ο Σύλβιαν σπάζει καὶ πινοθέτησε. 'Αμέσως η ένας σωραστητή κάποιο απ' τὸ ἄλογο του νεκρός. 'Ο ἄλλος, επανταξίδευσε τὸ ἄλογο του καὶ καλπάζοντας ταπτοπατα, κέντοισε τὸν πάγκο του καὶ καλπάζοντας γίγαστε πάσω.

Τὸ ἀναγδύο απότο κατόφθομο τοῦ Σύλβιαν είχε ἀμεσες συνεπειες. Μετά διό όρες ένα Γερμανικό τάγμα κατέλαβε τὸν "Αη-Γιώργη. 'Αμέσως, κατόπιν

διαταγής τοῦ διοικητοῦ του, διοινοί οἱ κάτοικοι, ἀνδρες καὶ γυναῖκες, συνεκεντρώθησαν στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ. Τότε ὁ Γερμανός ταυματύρης στράφηκε πρὸς αὐτοὺς καὶ, μιλῶντας τὰ Γαλλικά ἀφεκτά καὶ διατέτησε στὸν τόπο κατατάβαντον τὶ λέει, εἰτε:

— "Ἐνας ἀλλος συμπατριώτης σας ἐδολοφόνησε ἔνα στρατιώτη. Σᾶς δίδω μαζί δίνεις προθεσμία γιά νά μοι παραβούσετε τὸν ζωγό. Τοῦ χωριού είναι εἰπολεστικόν μὲν τὸ στρατό μας... Κανένας, οας δὲν θα μπορέσῃ νά ζεψήγη... "Αν σα μά ώρας ὁ δολοφόνος δὲν βοσκεται στὰ χέρια μου, θά βάλω φοτιά καὶ θα κάψω τὸ χωριό... Γυναῖκες στὰ σπίτια σας καὶ σφενθήτε... Μόλις ἀπονήσετε την παντονοφροσύνηα, να μαζευτήτε πάλι ἔδω...

Οι χωριοί πάνοπθηκαν ζετερέλλαμενοι ἀπὸ τὸ φόβο τους καὶ φοτιώντας ὡς ένας τὸν ἄλλο :

— Ποιοὶ τοῦ έκανε αὐτό; ...

— Ο Σίμος, που ἤταν καὶ μάστιχος, τράβηξε, μετὰ τὴν διάλυση τῆς συγκεντρώσεως, γιά νά ζενοδοχείο τοῦ «Ασπιμένιου Πετενού». Μόλις μήτρε μέσα, είδε τὸν Σύλβιαν, που ἤταν κατάλλωμος κ' ἔτρεμε ἀπὸ τὸ φέρον του. Κατάλαβε ἀμέσως για ποιο λόγο φοβούτων καὶ τοι τέποτα :

— "Εσύ σκότωσες τὸ Γερμανό! ...

Ο Σύλβιαν προσπάσθησε ν' ἀνηφη, τραυλίζοντας... Μά ο Σίμος τὸν διέκοψε ἐπιτακτικά :

— Μή λέεις ψέματα! Εσύ τὸν σκότωσες!

Η Μαριέττα καὶ διώτης γέρουσι ποὺ ἤσαν μέσο στὸ μαγαζί, ἀπογνωτάς τον τὸν περιστούσιον :

— Καί τι θύ τοῦ κάνονυ, φύτησε δέ τον σπότος; ... Θάνατον τὸν τοι φερείσιον. ἀλάντησε τὸν ζωγό...

— Ολοι σώπασαν τόρα. Ο Σύλβιαν ἔλλαγε κυρτώντας τὰ δόντια του. Ψιθύνεις διότινα μὲ μιὰ φωνή :

— Χάρι... Χάρι... Σπλαγχνιστήτε με καὶ μή λέτε τίποτε...;

— Δυστυχισμένει! τοῦ ἀπάντησαν οἱ γέρουσι. Θέλεις λοιπον νά μᾶς κάψουν τὸ χωριό...;

— Έλαφον οὗρος ένος τιμάτων ἀπονήστε δενατας ποιει πένθιμος.

— Ακούτε! είπε ο Σίμος, ο ὀποίος σπρωθήκε καὶ στηρίζεται σὲ μιὰ καρέλλα, ἵξε αἵτια τοῦ σπασμένου τον ποδιόν. "Εφτασε η στιγμή... Σύλβιαν, δὲν κάνει νά πεθάνησε... "Ετεις γιναίται... Μά ούτε καὶ τὸ χωριό πρέπει νά κάψου. Μοι φαντάζεις πάντα βρήκα έναν τρόπο γιά να μη γίνη τίποτε ἀπὸ τὰ δινό... Ηγήγανε νά κρυπτήσεις στὸ ιστόγειο σου. Σύλβιαν... Καὶ σεις οι ἄλλοι, ωραίτε μου πότε δὲν θά πήτε τίποτε...;

— Αναλαμπάνων ἔγως...

— Όλοι βγήγανεν ἀπὸ τὸ μαγαζί, ἔκατος ἀπὸ τὸν Σύλβιαν. Μέσο στὸ δόρυ, οἱ Γερμανοί στρατιώτες σὲ σπασμένα πέσανταν τοὺς χωριούς μὲ τὰς ἐποχρωμάντες πρὸς τὴν πλατεία, ἡ οποία σὲ λίγο γένεσε.

Διπλή γραμμή στρατιώτων, περιέσωσε τοὺς χωριούς μὲ τὰ όπλα γεμάτα.

— Ποιοὶ είνε δόνοχος; φύτησε ὁ ταγματάρχης μὲ ἄγρια φωνή. Μπροστά του ἀπλωνόταν ηδάστημα ἀδειανό... Ο Σίμος έκανε πρὸς τὴν βίημα έμποδός καὶ ἀπάντησε μὲ θάρρος :

— "Εγώ!

— Τονούσι τοι; τὴν φύτησε ὁ ταγματάρχης.

— Σίμος Μαρτέν, μά ἐπειδή είμαι κοντούς, μά φωνάζω. Κούτσαδό.

— Όμολογεις δητι σκότωσες ένα στρατιώτη μας;

— Μάλιστα.

— Σέρεις δητι θά του φερειστής;

— Τὸ ξέρω.

— Ο Γερμανός ἀξιωματικός κόπταξε κατάματα τὸν Σίμο. 'Η γιλήν του καὶ ἡ ἀπλεύσια του είχαν προκαλέσει τὸν θαυμασμό του. Το πλήθος ἀπονέσει μὲ ἀγονία, ξαφνιασμένο πότες ὁ Σίμος που ἤταν τόσο εἰρηνικός, τὸ είχε κάνει αὐτὸν. Συγχρόνως δηλαδή συνιούσθησαν μά ἐγωστική ανανούσια, γιατὶ ἔτοι θάγνωνται τὸ χωριό ἀπὸ τὰ καρύμια.

— Οχιγάντεστες τη λόγια του, μά κατάλαβαν τὸ σκληρό καὶ ζερό τόντον.

— Εγείνη τὴ στιγμή η Μαριέττα σάν ζετερέλλαμενη, διέσωσε τὸ πλήθος κ' ἔτρεξε πρὸς τὸ Γερμανόν ἀξιωματικό.

— Σταθήτε!... φώναξε. Λέεις φέματα!... Δὲν είνε αἴτος!...

— Τί θέλεις; τὴ φύτησε αἴστηρο δόνοχος.

— Σάς λέω δέν δεν είνε αἴτος! "Οχι!... Οχι!...

— Φύγε ἀπὸ ἔδω, φράσα μου, τῆς είπε τότε ὁ ἀξιωματικός, καὶ φέρησε μὲ νά κάνουμε τὴ δουλειά μας...

Καὶ ἀποτενόμενος πρὸς τὸ ἀπόσπασμα τῶν δχτῶνδων ποὺ είχε παρουσιασθή μπροστά του, ἐπόδισθες:

